Hukuk Bölümü 2013/251 E. , 2013/365 K.

- **DAVALI İDARECE DÜZENLENEN VE DAMGA VERGISINDEN KAYNAKLANAN ÖDEME EMRININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, 5510 SAYILI YASA?NIN 88. MADDESI GÖZETILDIĞINDE ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 10

"İçtihat Metni"

Davacı : A. İnşaat ve Ticaret AŞ.

Vekili : Av. D.E., Av. D.K.

Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı İstanbul İl Müdürlüğü

Vekili : Av. A.Ç.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde özetle, davalı idare tarafından davacıya 2008 yılı 3. ve 5. dönem damga vergisi ödemelerine ilişkin olarak 07.03.2012 tarih ve 4.531.711 sayılı ödeme emrinin düzenlendiğini, söz konusu ödeme emrinin 28.03.2011 tarihinde davacı şirket tarafından tebellüğ edildiğini belirterek, davalı idare tarafından düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul 4. İdare Mahkemesi; Davalı idareye dava dilekçesini tebliğ etmeksizin 09.04.2012 gün, E:2012/552, K:2012/692 sayı ile, dava konusu ödeme emrinin damga vergisinin tahsili için düzenlendiğini belirterek davanın vergi mahkemesinin görevine girdiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul 2. Vergi Mahkemesince taraflara dava dilekçesi tebliğ edildikten sonra, davalı idare vekili süresi içerisinde sunduğu cevap dilekçesinde özetle görev itirazında bulunmuştur.

İstanbul 2. Vergi Mahkemesi; 14.06.2012 gün, 2012/1161 sayılı kararı ile, damga vergisinden kaynaklanan 6183 sayılı AATUHK un uygulanmasından doğan hukuki uyuşmazlıkların çözümünü idari yargıya ait olduğundan bahisle görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; Davanın, 5510 sayılı yasa uyarınca SGK İstanbul İl Müdürlüğü tarafından davacı şirkete tahakkuk ettirilen damga vergisine itiraz davası değil, damga vergisinin, 506, 5510 ve 6183 sayılı yasalar uyarınca takip ve tahsiline ilişkin ödeme emrinin iptaline ilişkin olduğunu, Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun primlerin ödenmesi başlıklı 80. maddesinde "İşveren bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendilerine ait primler tutarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.../Kurumun, süredi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı AATUHK hükümleri uygulanır. Kurum, söz konusu kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.../Kurum alacaklarının tahsilinde, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir. " hükümlerini içermekte iken, 506 sayılı Kanunun yukarıda sözü edilen maddelerinin 31.05.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106.maddesi lle yürürlükten kaldırıldığını, 5510 sayılı yasanın 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı yasa ile değişik 88 inci maddesinin onbeşinci fıkrasında, " Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı AATUHK un 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. " hükmünün yer aldığını, aynı maddenin 18 inci fıkrasında da "Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz." denilmek suretiyle, Kurumun süresi içinde ödenmeyerek kesinleşmiş prim ve diğer alacaklarının takibinde 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması, bu uygulama sonucunda doğacak uyuşmazlıkların çözümünde de, Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olması esasının kabul edildiğini belirtmiş, SGK İstanbul İl Müdürlüğü tarafından verilen damga vergisi borcunun ödenmemesi nedeniyle Kurum alacağına dönüşmesi üzerine gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsili için düzenlenen ödem emrine karşı dava açıldığının anlaşılması karşısında, idari para cezasından doğan Kurum alacağının tahsili için düzenlenen ödeme emrine karşı açılan davanın görüm ve çözümünde 5510 sayılı yasanın 88. maddesinde yer alan özel hüküm gereği yetkili kılınan iş mahkemesinin görevli bulunduğundan bahisle 2247 sayılı Kanunun 10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Zehra Ayla PERKTAŞ'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Metin ULUKANLIGİL'in katılımlarıyla yapılan 11.03.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirket hakkında, 2008 yılı 3. ve 5. dönem damga vergisi ödemelerine ilişkin borcun yasal süresinde ödenmemesi nedeniyle 6183 sayılı AATUHK uyarınca yapılan icra takibi sonucunda, davacıya gönderilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 80. maddesinin yedinci fıkrasında, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiş, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, kurum alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmış, ancak, 506 sayılı Kanun'un sözü edilen maddesi 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde, "…Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz…" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır" denilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı, bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği, ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında düzenlenen damga vergisinden kaynaklanan, ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile, davalı idare vekilinin görev itirazının İstanbul Vergi Mahkemesi'nce reddine ilişkin kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, İstanbul 2.Vergi Mahkemesi'nin 14.06.2012 gün, 2012/1161 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.03.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.